

Együttesi Nagydíj – Jászság Népi Együttes
Együttesi I. – Tisza Táncegyüttes
Együttesi II. – Nógrád Táncegyüttes
Együttesi III. – Budapest Főváros Bartók Táncegyüttes

Autentikus koreográfia – Dudás Dániel
Táncszínház kategória – ifj. Zsuráfszki Zoltán
Koreográfusi különdíj – Taba Csaba; Varga János
Legjobb női koreográfus – Furik Rita

Zenei I. – Pál István „Szalonna”
Zenei II. – Gázsa zenekar
Zenei III. – Szabó Dániel
Zenei különdíj – Lakatos Róbert és RÉV zenekar

A legjobb női szólista – Gera Anita
A legjobb férfi táncos – Berecz István
A legderűsebb koreográfiai részlet – Taba Csaba
A legjobb férfikar – Bem Táncegyüttes
A legstílusosabb előadómód – Gödöllő Táncegyüttes

fiakat és nőket, tanították. Aztán tudatosan készült, nézte a filmeket, annyi élményt gyűjtött, hogy vérévé vált a dolog. És ezt közvetíteni tudja a gyermekeknek is. Nagyon fontos még a sallangtalan, pátosztól mentes színpadi megjelenítés. Koreográfiáik a legegyszerűbb színpadi térformákat, világítást használják. Nem „öltöztetik fel” fölöslegesen hatásesszörőkkel, mert a táncot, a tánc hatását az ihletett mozgásból akarják kibontani. Sok együttesnél lehetett látni, hogy egyre többet foglalkoznak a világítással, mint színpadi eszközzel. Ez helyes ott, ahol az a mondanivalót segíti. Ezen alapult például a Jászság Népi Együttes több koreográfiája is, például Dudás Dániel műve, a *Búcsúzzak el utoljára...*, ami a magyarózdi Jakab Jóska bácsinak állított emléket.

– *Milyen volt a fesztivál színvonala?*

– Ami az utóbbi években a néptánc-színpadon szép és élvezhető, ami érték, az mind itt volt. Ez azonban nem jelentette azt a különlegességet, amit a szolnoki fesztiváltól annak idején annyira elvártunk. Magas volt ugyan a színvonal, de ez a magas színvonal csak jó átlagot képviselt, s abból kevés mű emelkedett ki. Arra kellene figyelni az alkotóknak, ha már színpadra visszük a néptáncot, a színházaszerűségről nem szabad megfeledkezni. Sokszor sajnálattal látja az ember, hogy szép táncanyagot bemutató koreográfiákban színpadiatlanul csetlik-botlik a megjelenítés. Nem csoda, mert a koreográfusok magukra vannak utalva. Ezt nem tanítják a Táncművészeti Főiskolán sem.

– *Megelőzve az első három helyezettet – Tisza Táncegyüttes, Nógrád Táncegyüttes, Budapest Főváros Bartók Táncegyüttes – a fesztivál nagydíját a Jászság Népi Együttes kapta.*

– A Jászság Népi Együttes különleges jelenség a magyarországi néptánc-színpadon és az együttesek közt. Évtizedek óta missziót teljesít a nemzetiségi, csángó és határon túli magyar együttesek segerszemléjének szervezésével. Példamutató ez az egész mozgalomban. Olyan iskola, amiben ők annyira bensőséges kapcsolatot tudnak teremteni a hagyományörző táncosokkal, hogy azok is a maguk legőszintébb módján nyilatkoznak meg. Az idős mesterektől a legihletettebb pillanatokban és környezetben tudják elsajátítani a táncot a fiatalok. Nemcsak a mozdulatot, hanem a viselkedést, az eszköztelenséget, hogy miként lehet a mozdulatokkal hatni, fölösleges külsőségek nélkül. Ez a misszió úgy összehozta az együttest, olyan szellemiséget alakított ki, ami lehetővé tette a most folyó alkotó munkát. Ehhez természetesen kellett az érzékeny, tehetséges koreográfusok, és az erre a munkára alkalmas tehetséges táncosok is. Mindez kellett ahhoz, hogy az együttes ilyen fokon meg tudja jeleníteni a színpadon a hagyományos táncot. Nagyon sokan adatközlő szinten táncolnak, s nemcsak egy táncstílusban,

egy falu táncában, nemcsak Kalotaszeg vagy a Mezőség anyagában, nemcsak a Maros-Küküllő mentiben, hanem más vidék anyagát is tudják. Közülük elsősorban Szűcs Gábor olyan, mintha az adott faluban született volna. Alkatilag, lelkileg megért arra, hogy egyszerűen, sallangmentesen tudjon táncolni. Ehhez járul még, hogy az együttesben, a koreográfusokban van érzék és fokozódó igény a táncszínház iránt. Emlékszem korábbi táncokra, amik egy-egy szokást dolgoztak fel, vagy emlékszem arra a darabra is, amelyben Szűcs Gábor elhunyt testvérének állított emléket, kifejezve a testvéri szeretetet és a mély gyászt. Mindannyian sírtunk a nézőtéren. Lehetne sorolni más koreográfiákat is. Ma már az együttesben sokan vannak, akik ezen a szinten tudnak koreografálni.

– *Milyen érdekes jelenségek voltak még?*

– A legjobb férfikar különdíját a Bem Táncegyüttes kapta. Vezetőjét, Kis Istvánt régen ismerjük táncosként, s újabban koreográfusként, pedagógusként, együttes-szervezőként. Fialat csapatot nevelt fel, gyűjtött össze, akikkel mindent meg tud csinálni. Ezek a kis ördögfiókák mindent tudnak, amit vezetőjük képes volt megtanítani nekik, amit magából ki tudott bontani. Köztük volt Berecz István is, aki néhány év alatt olyan tánctudásra tett szert és olyan kifejezőerőre, egyéni stílusra, hogy ezt szólótáncosi díjjal kellett jutalmazni. Ez nem azt jelenti, hogy bármelyik más díjazott együttesben ne lett volna tisztábban vagy virtuózabban táncoló. Mégis, ebben a közegben ő különleges figura azzal, hogy hangszeren is szépen játszik, amire a koreográfiában szükség volt, s a színészi játék is kiváló.

A fesztivál kiírása szerint zeneszerzői díjat is ki kellett volna osztani. A régi időkben, még tíz évvel ezelőtt is, voltak zeneszerzői teljesítmények, ott volt értelme a díjnak. Ezen a versenyen nem lehetett zeneszerzői teljesítményeket díjazni, sokkal inkább összeállítói és előadói teljesítményeket tudtunk jutalmazni. Ennek megfelelően választottuk ki a minden második számot kísérő Pál Istvánt és zenekarát, akik magas színvonalon, a táncosokra figyelve, a lábuk alá játszva muzsikáltak. Lakatos Róbert és a RÉV zenekar esetében a Bányász Táncegyüttes *Emlékkánon* című számának zenei anyagát és annak előadását jutalmaztuk.

Furcsa helyzetben volt a zsűri a különdíjakkal. Nehéz úgy jutalmazni együtteseket, ha előre megmondja az adományozó, miért akarja adni. Nehéz helyzetbe hozza a zsűrit, korlátozza a díj odaítélését, mert mi az, hogy „a legderűsebb koreográfia”. Ebben a felvetésben humor van, sokkal inkább, mint szakmaiság. A régi szolnoki fesztiválra gyakran mondták, hogy szomorú fesztivál. Hiányzik a humor, hiányzik az ironia a koreográfiákból, nagyon komor, tragikus hangulatúak a művek, tele vannak társadalmi mondanivalóval és konfliktusokkal, negatív érzelmekkel. Talán ezzel szemben volt éle ennek a felajánlásnak, amivel mi nehezen tudtunk azonosulni. El kellett gondolkodni rajta, kinek is lehet ilyen díjat adni. Szóba jött a Zalai Táncegyüttes száma, a *Székely farsang*, de úgy találtuk, ez a féktelen farsangi hangulat ebben az előadásmódban nem illett ide. Nem derű volt benne, hanem féktelenség, túlmént azon az illendőségen, amit ennek a fesztiválnak a színpadán el tudok képzelni. Kifejezetten illetlenségről volt szó. A faluban, farsangi hangulatban ennél százszerosa ilyenebb dolgok is előfordulnak, előfordulhatnak, de azt egy az egyben behozni a színpadra, nem igazán elfogadható. Végül is Taba Csaba koreográfiája, a Nagykun Táncegyüttes által bemutatott *Édös egyőm angyalom* kapta ezt a különdíjat. Leánysors jelent itt meg a születéstől a halálig. Férfiak nincsenek a színpadon, csak egy kalap a fogason jelképezi a férfi nemet. Nagyon jó hatáskeltő eszköznek bizonyult ez a jelzés. Szépen mutatta a darab a női sorsot, az egymás közti dévajságokat, amik a nők intim közegében elhangzanak.

dr. Nagy Zoltán